

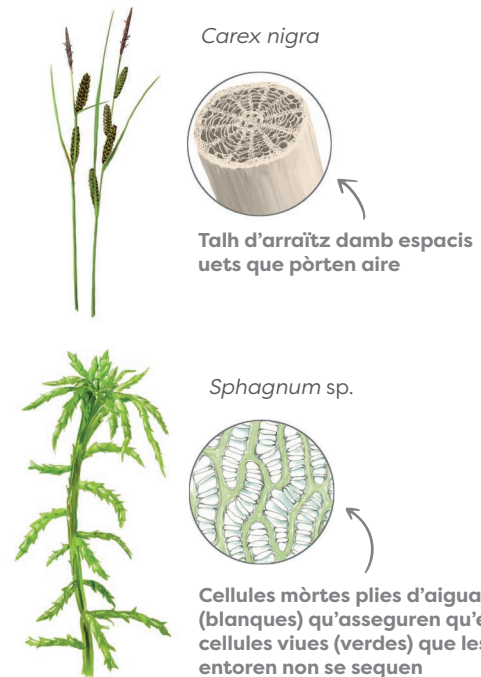
Ua biodiversitat a preservar

Enes torbères, eth terren tostemp ei inundat. Es huelhes mòrtes e arraïtzes a penes se descompausen pera manca d'oxigèn ena tèrra, e s'acumulèn en forma de torba.

En quauqui lòcs deth nòrd d'Euròpa, era espessor de torba pòt èster de diuèrsi mètres e es morassi se pòden estèner diuèrsi quilomètres. En cambi enes montanhes aupines, coma es Pirenèus e es Aups, aucupen tostemp extensions petites e soent aluenhades entre eres, dispèrtes en un paisatge abrupte.

Encara qu'era abundància d'aigua pòt suggerir un ambient optim entàs plantes, çò qu'ei cèrt ei qu'es morassi representen un ambient fòrça restrictiu, per aquerò sonque quauques plantes e mosses an era capacitat de viuer-i.

Aguest excès d'aigua dificulte era respiracion des arraïtzes, per aquerò es plantes d'aguesti ambients an un teishut esponjós que permet era circulacion de gasi pes huelhes, arraïtzes e rizòmes.

LIFE RESQUE ALPYR LIFE20 NAT/ES/000369

Durada deth projècte: der 1 de gèr de 2022 ath 31 de deseme de 2026

Eth projècte ei cofinançat peth programa europèu LIFE que promò accions de conservacion e restauracion d'abitats e espècies de flòra e fauna en zònes protegides dera Union Europèa, integrats laguens deth hilat Natura 2000.

COORDINACION:

SÒCIS:

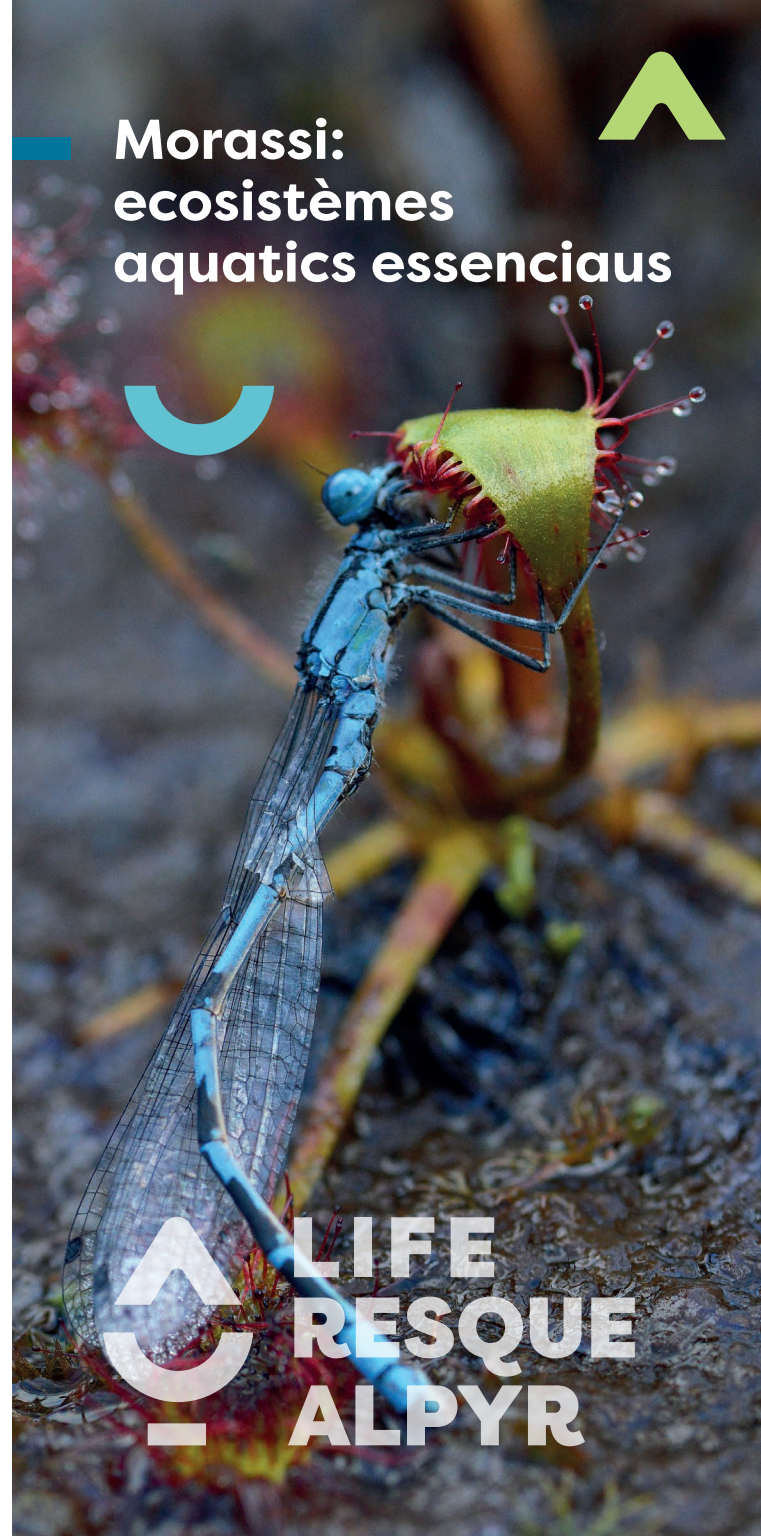
COFINANÇADORS:

Oficina Tècnica LIFE RESQUE ALPYR
Centre d'Estudis Avançats de Blanes (CEAB-CSIC)
Accés a la Cala Sant Francesc, 14
17300 Blanes, Catalunya
www.liferesquealpyr.eu

Morassi: ecosistèmes aquatics essenciaus

Illustracions: Tomi Lobet
Fotografia portada: Drosera anglica Huds. e libellula Enallagma cyathigerum

LIFE RESQUE ALPYR

Un aspècte caracteristic dera nauta montanha e principaument enes airaus formats per granits o lòses son era abundància e diversitat d'aigües superficiaus. Aguesta riquesa respon as elevades precipitacions, ara pòga permeabilitat des ròques e ath relèu de tipe glaciau.

Per tot aquerò, abonden es hònts e d'aves surgències, es arriuòts, es estanhs e es hanhassi. Aguesti grani grops de zònes umides se diferèncien segontes s'era aigua ei en moviment o estancada, o s'era vegetacion en capère o non era major superfícia.

Enes espacis planèrs, era aigua circule per arriuets tortuosí o forme petites estanhòles e amare eth terren des ribères. Atau se cre un ambient de hanhassi de nauta montanha que recep eth nòm de torbèra.

Sabies que...?

Segontes es Nacions Unides, maugrat corbir sonque ath torn deth 6% dera superfícia terrèstra, es morassi son er abitat deth 40% de totes es espècies d'animaus e plantes.

Erica tetralix

Principaus menaces

Respècte ath conjunt dera biosfèra, es morassi son un des ecosistèmas qu'experimenten un major deteriorament, pèrta e degradacion, e se prevè qu'aguesta tendéncia negativa continue.

Enes Pirenèus e es Alps es principaus menaces son:

1. Susfreqüentacion ramadèra

Cauishigar damb excès maumet era superfícia e estructura deth terren e era vegetacion tan fragila presenta enes ecosistèmas. A mès, er erbivorisme intensiu perjudique eth creishement des espècies e er excès de nutrients provòque cambis enes caracteristiques quimiques des sues aigües.

2. Cambis enes regims idrològics des vals

Ja sigue coma conseqüència deth cambi climatic (periòdes de sequèra mès longui) o per causa dera construccion d'estructures antropiques (barratges o d'autres infraestructures hidroelectricas), era circulacion dera aigua que neurís es morassi se pòt veir afectada.

Sabies que...?

Segontes es Nacions Unides, es torbèras, manglars e es praderies marines son es depòsits de carbòni mès eficaci dera Tèrra, en tot encarregar-se de capturar e emmagazinar eth doble de carbòni que toti es bòsqui deth mon amassa.

Accions de restauracion

En projècte LIFE RESQUE ALPYR se pòrten a tèrme diuèrses accions entara restauracion ecologica des torbèras des Pirenèus e es Aups.

Construccion de barralhes d'exclusion ramadèra

Es barralhes afavorissen eth desenvolopament vegetau e era floracion des plantes, e permeten que colonizen es espacis maumetudi.

Deforestacion selectiva d'arbes

Fòrça morassi son colonizadas peth pin nere (*Pinus uncinata*). Es arbes enes morassi aumenten era transpiracion e impliquen un descens deth nivèu freatic.

Recuperacion de prats de dalh umits

Er abandonament deth dalh provòque qu'es plantes mès competitives aucupen er espaci des plantes mens vigoroses. Agustes son especialistes en hanhassi e an major interès entara conservacion.

Recuperacion d'un moràs ena restanca dera Font Grossa, Espot

Entà recuperar era torbèra se plantèren espècies d'abitats inundats coma *Carex rostrata* e quate espècies mès, includint era planta carnivòra *Drosera rotundifolia*. Tanben se plantèren 150 petites parcelles d'esfagnes, es mosses mès dominantes en morassi acids.

Tamb aguesti experiments, s'a analisat era capacitat de creishement des plantes en desparières condicions d'inondacion e competéncia.

Cinc ans dempús, es poblacions de plantes e mosses s'an establhit e s'estenen.

Vista generau dempús dera plantacion de *Carex rostrata* e era sua proteccion damb estaques (2017).

Pògui ans dempús, damb era poblacion de *Carex* completament desenvolopada e trespasant es estaques.

Qué podem hèr entà cuedar aguesti ecosistèmas?

Utilizar es palanques de husta abilitades

Portar eth can estacat

Mantier es barralhes tancades

Non cuèlher plantes ne mosses